

ressò mont-roigenc

LA NISSAGA DELS ROM (7): RESUM DE MONT-ROIG I VILANOVA D'ESCORNALBOU

Martí Rom
www.martirom.cat

03-12-2021

L'extensa recerca dels Rom, en un principi, s'ha centrat en Mont-roig i Vilanova d'Escornalbou. Seguint les seves petjades he constatat la seva expansió per diversos pobles del Baix Camp, als quals hauré de dedicar un capítol.

Aquesta recerca, en alguns moments, ha estat un treball d'equip. Ferran Rom Clariana (dels Rom de cal Nacra) ha aportat, a més de l'arbre genealògic, noves informacions sobre els Rom en general. També ha estat el cas de la Maite Romera Ballart (dels Rom del carrer de Sant Antoni), ajudant a descobrir nous ascendents de la seva branca. I el Joaquim Boronat Rom amb informacions valuoses dels Rom comerciants.

Dèiem que Jaume I havia iniciat la conquesta de Mallorca, el 5 de setembre de 1229, amb una expedició que va sortir de Salou, Cambrils i Tarragona. És possible que amb aquests primers conqueridors, o en les immediates expedicions per repoblar Mallorca, hi anés algun Rom. Aquests serien l'origen dels Rom establerts a Sancelles.

Per altra banda, també havíem trobat la informació d'una "vídua Rom" el 1553 a Tarragona¹, la qual cosa ens indica que hi havia algun Rom al Camp de Tarragona. El que no sabem és si aquesta nissaga va perdurar.

Uns 500 anys després de la conquesta de Mallorca, hi ha a Mont-roig dos germans moliners procedents de Sancelles: Bartomeu i Llorenç Rom Ramis. És un misteri el per què varen fer cap a Mont-roig. Sí que sabem que venien a treballar de moliners. Deurien arribar cap al 1715. Dèiem que, probablement, ho fessin a l'inici en aquell Molí dels Riuets de Rifà. Sí que sabem, amb certesa, que Bartomeu Rom Ramis el 8 de setembre de 1720 es va casar amb Magdalena Toda Borràs², de Vilanova d'Escornalbou. Així s'inicià la nissaga dels Rom al Baix Camp.

Al text "Toponímia de Vilanova d'Escornalbou i el seu terme municipal"³ de Carles Maristany i Tió hi trobàvem que hi havia constància dels Rom a partir de 1778. Cercant informacions dels Rom a Mont-roig no n'he trobat cap de mitjans del segle XVIII. Per exemple, en el text "Apunts d'antroponímia masculina de Mont-roig del Camp, segons

¹ Llibre "Tarragona: una passejada pel terme, una retrobada amb la gent. Onomàstica tarragonina amb anotacions multidisciplinàries" de M. Teresa Muntanya Martí i Francesc Escatllar Torrent (Ajuntament de Tarragona, 2007).

² Segons el "Llibre de Matrimonis (13-09-1644 a 31-12-1773)" del fons de l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona (AHAT).

³ Publicat dins del volum "Treballs de la Secció de Filologia i Història Literària- III" de l'Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV (Diputació de Tarragona, 1982).

un cadastre de l'any 1755” de Ferran Jové i Hortonedà⁴, no n'hi ha cap entre els 266 caps de casa d'aleshores (que determinen 114 cognoms diferents).

Aquesta nissaga que s'inicia a Vilanova d'Escornalbou i que en les primeres generacions s'expandeix considerablement, posteriorment va quedant molt reduïda a Mont-roig i Vilanova d'Escornalbou.

Vèiem que l'I.N.E. (Instituto Nacional de Estadística) no visualitzava Mallorca com a província on hi consten Rom actualment; això és perquè n'hi deuen quedar menys de 5 persones. I sabem que un d'ells és el Joaquim Boronat Rom. La qual cosa vol dir que si existeix algun descendent d'aquell Llorenç Rom (pare dels moliners Bartomeu i Llorenç Rom Ramis) tan sols poden ser quatre.

Resumiré la relació de les tres branques de Rom a Mont-roig: els Rom fusters, els Rom de cal Nacra, els Rom del carrer de Sant Antoni i els Rom comerciants. Sabíem, per les informacions del meu avi Francesc “Cisquet” Rom Serra que la seva branca procedia de Vilanova d'Escornalbou (ho hem vist en detall), també que les dues primeres (els Rom fusters i els Rom de cal Nacra) eren parents. Hem vist com els Rom de cal Nacra i els Rom del carrer de Sant Antoni també estaven emparentats. Quedaven els Rom comerciants, però hem trobat la seva relació amb la branca original de Vilanova d'Escornalbou. El primer conegut pels seus descendents dels Rom comerciants és Joan Rom Bargalló que havia nascut el 1773. Del mateix any i amb el mateix nom complert n'havíem trobat un de nascut a Vilanova d'Escornalbou, que era fill de Josep Rom Toda i Francesca Bargalló Pradell. Els pares del primer eren el moliner mallorquí Bartomeu Rom i Magdalena Toda Borràs.

Així doncs, per què el meu avi assegurava el parentiu amb els Rom de cal Nacra i no amb els Rom comerciants? Penso que era perquè venia de més lluny i perquè els Rom comerciants (Joan Rom Bargalló) nascut a Vilanova el 1773, s'estableix aviat a Mont-roig, on el 1803 ja hi té el fill, Josep Rom Vidiella. És a dir, des dels inicis del segle XIX aquests Rom ja són mont-roigencs.

En canvi les altres branques, els Rom de cal Nacra (i la seva derivada dels Rom del carrer de Sant Antoni), Ramon Rom Vidiella i Josep Joaquim Rom Vidiella naixeran a Mont-roig el 1826 i el 1842. També havíem vist que la possibilitat més versemblant de parentiu entre els Rom fusters i els Rom de cal Nacra era que el meu besavi Pere Rom Bondia⁵ i Antònia Rom Miralles⁶ (la segona esposa del besavi de Ferran Rom Clariana), eren cosins germans. Antònia Rom Miralles va néixer a Mont-roig el 1878 i el meu besavi Pere Rom Bondia va néixer a Vilanova el 1874 i entre el 1895 i el 1898 va anar a viure a Mont-roig. La meua conclusió és que aquestes dues branques radiquen a Mont-roig l'últim terç o a finals del segle XIX. No com els Rom comerciants que ho eren des d'inicis de segle.

Dels Rom de cal Nacra (més els Rom del carrer de Sant Antoni) hi ha la possibilitat que el pare de Ramon Rom Vidiella, el primer conegut d'aquesta branca, fos Joan Rom

⁴ “**Ressò mont-roigenc**” núm. 58 (2n trimestre 1996), pàg. 19.

⁵ Els seus ascendents són: Carles Rom Munté, Joan Rom Nolla i Josep Rom Bargalló.

⁶ Els seus ascendents són: Antoni Rom Duran, Ramon Rom Nolla i Josep Rom Bargalló. Els ascendents d'aquest darrer són: Josep Rom Toda i el moliner mallorquí Bartomeu Rom Ramis.

Anglada⁷. Sabem que, aquest, va néixer el 1805⁸. Els seus pares eren Mateu Rom Pomés i Gertrudis Anglada i els pares del primer eren Llorenç Rom Toda i Teresa Pomés Llaberia. El pare del primer era el moliner mallorquí Bartomeu Rom Ramis. Sigui o no certa aquesta possibilitat, Ramon Rom Vidiella, el primer conegut de la branca dels Rom de cal Nacra, procedia d'algun Rom.

A Mont-roig, també cal esmentar una altra branca: els Rom de cal Mallorca. He obtingut informació de la Berta Boronat Pujol. El seu pare era Pere Boronat Rom. Consta en el cens electoral de 1930⁹ (deuria néixer cap al 1900). Anteriorment, l'havia trobat esmentat en el text “El Porvenir Democràtic (El Casino de Baix)”¹⁰, en un comunicat adreçat al governador, del 14 de febrer de 1932, on s'esmenta que el president de l'entitat és Pere Boronat Rom¹¹.

Acabada la Guerra Civil va estar empresonat a Pilats (Tarragona). Sabem que li varen fer un consell de guerra sumaríssim el 15 de juliol de 1939, a les 10 del matí, al Jutjat de Reus¹². Li va caure reclusió perpetua; posteriorment fou indultat. Va estar a la presó Model de Barcelona uns sis anys. Em deia la Berta Boronat, la seva filla, que l'anaven a veure a la Model. Quan va sortir de la presó, i en endavant, no volia parlar-ne. Estava desencisat de la política i de tot el que l'envolta. Quan anava al bar, si sentia parlar d'algun tema social o proper a la política, marxava, tornava a casa. Això ho he sentit explicar a molts fills dels seus pares. Pere Boronat Rom s'havia casat amb Mercè Pujol Rovira i van tenir la Mercè (1930) i Berta Boronat Pujol (1933). Pere Boronat Rom tenia dos germans: Concepció i Jaume. Aquest darrer va néixer a Reus.

Concepció Boronat Rom (1902-1987) es va casar amb Evarist Bargalló Guasch, dit “l'Evaristo Nostre Senyor” (1898-1975)¹³. No van tenir fills i van afillar la Mercè i la Berta Boronat Pujol. Els pares d'aquests tres germans, Concepció, Pere i Jaume Boronat Rom, eren Pere Boronat Baiges¹⁴ (deuria néixer cal al 1877) i Concepció Rom Viñas.

Curiosament ara tornem a tenir aquelles repeticions de cognoms que ja hem vist varies vegades en aquesta nissaga. A Vilanova d'Escornalbou hi teníem al Joan, Maria i

⁷ Possiblement sigui aquell “Joan Rom” esmentat en “El protocol de 1850 del notari de Reus Francesc Sostres i Soler i del seu connotari Magí Sostres i Torra, naturals de Calaf”, volum II, edició a cura d'Isabel Companys i Farrerons. publicat per la Fundació Noguera (2009), pàg. 700.

⁸ Tenim una data segura, és el naixement de Miquel Joaquim Rom Savall, el 1868. El seu pare Ramon Rom Vidiella podria haver nascut al voltant de 1836 (uns 30 anys abans) i el pare d'aquest (sigui qui sigui) ho deuria haver fet cap al 1806. Entre els descendents dels primers Rom el que sembla coincidir és aquell Joan Rom Anglada.

⁹ Deia que tenia 30 anys, vivia al carrer d'Agustí Sardà núm. 6 i treballava al comerç.

¹⁰ Llibre “Mont-roig: Esberles d'un mosaic esbocinat” de Martí Rom (Arola Editors, 2019), pàg. 227.

¹¹ S'hi diu que “en el acta número 160 consta la reunió general celebrada el día 31 de enero de 1932... aprobándose por unanimidad disolver la sociedad El Porvenir Democrático y darle el nombre de Unión Republicana Cultural de Mont-roig...”.

¹² Llibre “Presó de Pilats. Tarragona, 1939-1941” de Joan Ventura Solé (Diputació de Tarragona, 1993), pàg. 154.

¹³ Aquest Evarist Bargalló Guasch fou el que va marxar a Barcelona, el 1921, amb el meu avi Francesc “Cisquet” Rom Serra a iniciar unes noves vides com a paletes. Vegeu el capítol 3 d'aquesta sèrie, “La nissaga dels Rom (3): els Rom, fusters, de Mont-roig”. També fou qui va connectar el rellevant arquitecte tarragoní Josep Ferrer i Bosch amb Joan Miró; vegeu el text “Joan Miró i Tarragona. Entrevista a Josep Ferrer i Bosch” publicat al web de “**Ressò Mont-roigenc**” el 29 d'octubre de 2018.

¹⁴ El Cens electoral de 1904 diu que té 27 anys, viu al carrer Major núm. 117. També he trobat cinc possibles germans seus: Francesc (1855) Rosa (1858), Carme (1868), Josep (1875) i Frederic Boronat Baiges (1879)

Miquel Boronat Rom (nascuts, respectivament, el 1856, 1859 i 1861)¹⁵. També els “Boronat Rom”, Joaquim i Mercè, dels Rom comerciants, del capítol anterior.

Li vaig preguntar a la Berta Boronat Pujol si sabia d'on venia el renom de “cal Mallorca”. No ho sabia exactament, deia que deuria venir de lluny. Li preguntava perquè m'encuriosia que tinguessin aquest renom uns Rom de Mont-roig, quan sabem que l'origen d'aquesta nissaga al Baix Camp l'hem de trobar en els germans mallorquins Bartomeu i Llorenç Rom Ramis. Si del Bartomeu he aconseguit saber la seva descendència fins avui dia (16) (de la majoria de branques), en canvi del seu germà Llorenç, la desconec. Pel que he esbrinat i he pogut aventurar, mentre que el Bartomeu es va arrelar a Vilanova, el Llorenç ho deuria fer a Mont-roig, que era l'indret original on van fer cap al venir de Mallorca.

La meva suposició que aquestes persones de “cal Mallorca” podrien venir del mallorquí Llorenç Rom Ramis, ve recolzada perquè en la relació de renoms que s'esmenten en el text “Els renoms existents a Mont-roig el 1800”, de Josep Munté Vilà¹⁶, corresponents a les famílies del poble (deurien ser la majoria o la totalitat) que participen en la junta del 18 de gener de 1798, per tractar la construcció de l'església nova, no n'hi consta cap de “cal Mallorca”; tampoc cap Rom.

Fins ara he fet una descripció, prou detallada, de les branques mont-rogenques dels Rom. Ara, per acabar, em proposo analitzar els Rom de Mont-roig des del punt de vista dels que surten citats als censos electorals. N'he escollit tres: el primer conegut (1894), el de 1934 (el primer on hi ha també les dones) i el darrer que he pogut consultar (el de 1955). Són uns seixanta anys, des del final del segle XIX fins a la meitat del XX.

MONT-ROIG (1894):

Jaume Rom Calafell, 39 anys, Mayor núm. 117, pagès
Josep Rom Pujol, 44 anys, Mayor núm. 6, propietari
Miquel (Joaquim) Rom Savall, 25 anys, Coma¹⁷ núm. 8, pagès
Ramon Rom Savall, 31 anys, Coma núm. 8, pagès
Ramon Rom Vidiella, 68 anys, Coma núm. 8, propietari
Josep Joaquim Rom Vidiella, 52 anys, San Antonio núm. 14, propietari

Amb el segon cognom:

Joan Medico Rom, 40 anys, Coma núm. 50, pagès
Josep Medico Rom, 34 anys, Arriba¹⁸ núm. 70, pagès

Repassem qui eren:

¹⁵ Eren fills d'Antoni Boronat Fraga i Maria Rom Fraga. Els ascendents d'aquesta són: Mateu Rom Anglada, Mateu Rom Pomés, Llorenç Rom Toda i el moliner mallorquí Bartomeu Rom Ramis.

¹⁶ “**Ressò mont-rogenic**” (2n trimestre del 1993) núm. 46 pàg. 18.

¹⁷ Actual carrer Mare de Déu de la Roca.

¹⁸ Aquest carrer sembla que antigament era conegut com “dels cavallers”, era el principal del poble, on hi vivien les persones més adinerades. En el cens del 1894 ja hi apareix com “Arriba” (d'Amunt). **Fins al** 1939, que es canvia per “calle Vázquez de Mella”. Els vells del poble que no combregaven amb el franquisme li deien “carrer de mascle i femella”. Juan Vázquez de Mella (1861-1928) fou un important líder en la refundació del carlisme. Finalment, el 29 de maig de 1980, se li va retornar el nom de carrer d'Amunt.

Jaume Rom Calafell havia nascut a Vilanova d'Escornalbou, els seus pares eren Antoni Rom Fraga i Francesca Calafell Balsells. Els ascendents del seu pare eren: Mateu Rom Anglada, Mateu Rom Pomés, Llorenç Rom Toda i Bartomeu Rom Ramis.

A Josep Rom Pujol l'havíem trobat en els Rom comerciants.

Miquel (Joaquim) Rom Savall, Ramon Rom Savall i Ramon Rom Vidiella eren dels Rom de cal Nacra.

Josep Joaquim Rom Vidiella era dels Rom del carrer de Sant Antoni.

Joan i Josep Medico Rom havien nascut a Vilanova d'Escornalbou, els seus pares eren Esteve Medico i Paula Rom Boronat. En aquests, el cognom es perdrà. Els ascendents de la mare eren: Pere Rom Bargalló, Josep Rom Toda i Bartomeu Rom Ramis.

D'aquests vuit, hem vist com tres procedien de Vilanova d'Escornalbou. Anteriorment veiem que l'origen dels Rom comerciants, Joan Rom Bargalló s'havia establert a Mont-roig a inicis del segle XIX. Com els Rom de cal Nacra (més els Rom del carrer de Sant Antoni) viuen a Mont-roig l'últim terç o a finals del segle XIX. També que el meu besavi Pere Rom Bondia, dels Rom fusters, ho havia fet a finals del mateix segle (entre el 1895 i el 1898) i que ja constava en el cens electoral de Mont-roig del 1904. El seu primer fill, Pere "Perico" Rom Serra, havia nascut a Mont-roig el 1899.

Com veiem hi havia una important migració de Rom de Vilanova d'Escornalbou a Mont-roig.

En aquest cens de 1894, hi havia sis homes amb Rom de primer cognom (en el cens no hi constaven les dones). Així doncs, hi havia la possibilitat que el cognom continués.

MONT-ROIG (1934):

Per primer cop les dones podien votar i sortien en el cens.

Antonia Rom Aguiló, 62 anys, Horno¹⁹ núm. 3, "sus labores"
Jaume Rom Baiges, 41 anys, Mayor núm. 39, pagès
Benito Rom Josa, 30 anys, Agustí Sardá núm. 29, comerç
Joaquim Rom Josa, 31 anys, Nueva²⁰ núm. 28, comerç
Antònia Rom Miralles, 54 anys, Nueva núm. 28, "sus labores"
Antoni Rom Rom, 22 anys, Nueva núm. 28, comerç
Gertrudis Rom Savall, 67 anys, Arriba núm. 42, "sus labores"
Maria Rom Savall, 75 anys, Roca²¹ núm. 36, "sus labores"
Miquel Rom Savall, 65 anys, Nueva núm. 28, comerç
Josep Rom Vidiella, 37 anys, 14 abril²² núm. 5, propietari

Amb el segon cognom:

¹⁹ Carrer del Forn. Actualment carrer de Josep Maria Gran i Cirera.

²⁰ Carrer Nou.

²¹ Carrer Mare de Déu de la Roca.

²² Avinguda de Reus.

Dolors Aragonès Rom, 90 anys, Mayor núm. 3, propietària
Gertrudis Aragonès Rom, 37 anys, Arriba núm. 25, “sus labores”
Pilar Aragonès Rom, 34 anys, Mayor núm. 33, “sus labores”
Joaquim Bargalló Rom, 41 anys, Nueva núm. 11, paleta
Pere Boronat Rom, 33 anys, Agustí Sardá núm. 6, comerç
Antoni Cabré Rom, 72 anys, Calvario núm. 15, pagès
Glòria Compte Rom, 28 anys, Mayor núm. 10, “sus labores”
Josep Compte Rom, 22 anys, Mayor núm. 19, estudiant
Antoni Duran Rom, 49 anys, Pica núm. 1, fuster
Esteva Medico Rom, 49 anys, Coma núm. 22, pagès
Eusebi Medico Rom, 33 anys, Roca núm. 36, pagès
Joan Medico Rom, 73 anys, Roca núm. 36, pagès
Maria Medico Rom, 57 anys, Pica núm. 18, “sus labores”
Mercè Medico Rom, 40 anys, Galán²³ núm. 36, “sus labores”

Repassem qui eren:

Antonia Rom Aguiló era dels Rom del carrer de Sant Antoni.

Jaume Rom Baiges²⁴ (deuria néixer cap al 1893). A aquest no l’havia trobat en cap informació prèvia. Però parlant amb la Pepita Josa Gil, de “ca l’Amadeu”, sobre aquell Molí dels Riuets del segon capítol d’aquesta sèrie (“La nissaga dels Rom (2): els Rom de Vilanova”), vam anar comentant els Rom que ella coneixia d’antic a Mont-roig. Aleshores, em va dir que aquest Jaume Rom Baiges era de “cal Mallorca”. Es va casar amb Maria Josa Boronat²⁵ (deuria néixer cap al 1889)²⁶. El pare d’aquesta era Josep Josa Tàpies²⁷ (deuria néixer cap al 1867), germà de l’avi de la Pepita Josa Gil (Amadeu Josa Tàpies). Possiblement els pares de Concepció Rom Viñas, l’àvia de la meva informadora Berta Boronat Pujol, i de Jaume Rom Baiges fossin germans.

Benito Rom Josa, Joaquim Rom Josa, Antònia Rom Miralles, Antoni Rom Rom, Gertrudis Rom Savall, Maria Rom Savall i Miquel (Joaquim) Rom Savall eren dels Rom de cal Nacra.

Josep Rom Vidiella era dels Rom comerciants.

Dolors Aragonès Rom, Gertrudis Aragonès Rom i Pilar Aragonès Rom eren dels Rom de cal Nacra.

²³ El nom complert era “carrer de Galán i García Hernández”; aquests eren uns capitans de la caserna de Jaca (Osca) que es van aixecar contra la monarquia el 12 de desembre de 1930. Varen ser afusellats. Tan sols quatre mesos més tard, el 14 d’abril de 1931, es proclamaria la Segona República Espanyola. És l’actual carrer de Francesc Riba i Mestre.

²⁴ El cens electoral de 1934 diu que té 41 anys, viu al carrer Major núm. 39.

²⁵ El cens electoral de 1934 diu que té 43 anys, viu al carrer Major núm. 39.

²⁶ Em deia la Pepita Josa Gil que Jaume Rom Baiges i Maria Josa Boronat eren respectivament oncle i neboda. No ho he sabut esbrinar. Potser ho eren de segon grau.

²⁷ El cens electoral de 1894 diu que té 27 anys, viu al carrer Major núm. 103. Aquest era germà de Joana Josa Tàpies, casada en primeres núpcies amb Miquel Joaquim Rom Savall dels Rom de cal Nacra. I també d’Amadeu Josa Tàpies, de “ca l’Amadeu” i avi de la meva informadora Pepita Josa Gil.

Joaquim Bargalló Rom. Deuria haver nascut el 1893. No he pogut esbrinar el parentiu. Havíem trobat un grapat de “Rom Bargalló”, amb els cognoms canviats.

Pere Boronat Rom era dels Rom de cal Mallorca.

Antoni Cabré Rom. Els seus pares eren Ramon Cabré i Raimunda Rom Tegell. Els pares d'aquesta eren Josep Rom Nolla i Maria Tegell Nolla. Els ascendents de Josep Rom Nolla eren: Josep Rom Bargalló, Josep Rom Toda i el moliner mallorquí Bartomeu Rom Ramis.

Glòria Compte Rom i Josep Compte Rom eren dels Rom comerciants.

Antoni Duran Rom era fill de Damià Duran Cabré i Josefa Rom Miralles²⁸. Els pares d'aquesta eren Antoni Rom Duran i Josefa Miralles Aguiló. Els ascendents del pare són: Ramon Rom Nolla, Josep Rom Bargalló, Josep Rom Toda i Bartomeu Rom Ramis.

Esteve Medico Rom, Eusebi Medico Rom, Joan Medico Rom, Maria Medico Rom i Mercè Medico Rom eren dels Rom de cal Nacra.

En aquest cens de 1934, hi ha deu persones amb Rom de primer cognom; però solament sis eren homes. En aquests sis hi havia la possibilitat que el cognom continués.

MONT-ROIG (1955):

Benito Rom Aguiló, 24 anys, Joaquín Bau²⁹ núm. 29, comerç
Benito Rom Josa, 52 anys, Joaquín Bau núm. 29, comerç
Joan Rom Massó, 33 anys, Obispo Macià núm. 25, pagès
Josep Rom Vidiella, 62 anys, Avda. José Antonio³⁰ núm. 7, pagès
Joan Rom Vidiella, 56 anys, Generalísimo³¹ núm. 12, pagès

Amb el segon cognom:

Gertrudis Aragonès Rom, 60 anys, General Mola³² núm. 10, “sus labores”
Pilar Aragonès Rom, 57 anys, Mayor núm. 16, “sus labores”
Antoni Duran Rom, 72 anys, General Mola núm. 1, fuster
Joan Medico Rom, 65 anys, Sol núm. 4, pagès
Mercè Medico Rom, 72 anys, Caídos³³ núm. 36, “sus labores”

Repassem qui eren:

Benito Rom Aguiló i Benito Rom Josa eren dels Rom de cal Nacra.

Joan Rom Massó, Josep Rom Vidiella i Joan Rom Vidiella eren dels Rom comerciants.

²⁸ Aquesta era germana d'Antònia Rom Miralles, casada en segones núpcies amb Miquel Joaquim Rom Savall dels Rom de cal Nacra.

²⁹ L'actual carrer d'Agustí Sardà. Ja es deia així abans del franquisme.

³⁰ El carrer que anteriorment era “Romeu” i a partir del 29 de maig de 1980 “Avinguda de Reus”.

³¹ L'actual plaça de Joan Miró.

³² Carrer de la Pica.

³³ Actual carrer de Francesc Riba i Mestre.

Gertrudis i Pilar Aragonès Rom eren dels Rom de cal Nacra.

Antoni Duran Rom. L'hem trobat en el cens de 1934.

Joan Medico Rom i Mercè Medico Rom eren dels Rom de cal Nacra.

En aquest Cens de 1955, hi havia cinc homes amb Rom de primer cognom. Així doncs, hi havia la possibilitat que el cognom continués. Eren dos dels Rom de cal Nacra i tres dels Rom comerciants.

Resumint, a Mont-roig, el 1894 hi havia 6 homes amb el primer cognom i 2 homes amb el segon (total: 8). El 1955 eren: 5 homes de primer i 5 persones de segon (total: 10).

Més enllà del 1955, el cognom dels Rom de Mont-roig s'ha anat perdent en les darreres generacions. Sols en resten un de cada una d'aquelles rellevants branques amb possibilitats de continuar el cognom. Dels Rom fusters, el Carles Rom Marín (1997). Dels Rom comerciants: Pau Rom Escuté (1987). I dels Rom de cal Nacra: Ferran Rom Aguiló (1994). Aquest últim és l'únic que viu a Mont-roig.

Ara faré la mateixa anàlisi a Vilanova d'Escornalbou.

VILANOVA (1894):

Josep Rom Bondia, 26 anys, Auvina, pagès
Carles Rom Munté, 58 anys, Auvina, pagès

Amb el segon cognom:

Joan Boronat Rom, 36 anys, Auvina, pagès
Miquel Boronat Rom, 32 anys, Canal, pagès
Antoni Cabré Rom, 35 anys, A. Iglesia, pagès
Ramon Cabré Rom, 47 anys, a. Iglesia, pagès
Joan Ciurana Rom, 67 anys, Canal, pagès
Joan Jordi Rom, 35 anys, Fuente, pagès
Josep Jordi Rom, 52 anys, Mayor, pagès

Repassem qui eren:

Carles Rom Munté i Josep Rom Bondia eren pare i fill, els havíem trobat entre els Rom de Vilanova. Un germà del darrer, Pere Rom Bondia, és el meu besavi (dels Rom fusters).

Miquel Boronat Rom era fill d'Antoni Boronat Fraga i Maria Rom Fraga. Els ascendents d'aquesta són: Mateu Rom Anglada, Mateu Rom Pomés, Llorenç Rom Toda i el moliner mallorquí Bartomeu Rom Ramis.

Antoni Cabré Rom l'havíem trobat en el cens de 1934 a Mont-roig. Ramon Cabré Rom era el seu germà.

Joan Ciurana Rom era fill de Josep Ciurana i Maria Rom Tost. Els ascendents d'aquesta són: Josep Rom Pomés, Llorenç Rom Toda i el moliner mallorquí Bartomeu Rom Ramis.

Joan i Josep Jordi Rom eren fills de Pere Jordi Nat i Gertrudis Rom Tegell. Els ascendents d'aquesta són: Joan Rom Nolla, Josep Rom Bargalló, Josep Rom Toda i el moliner mallorquí Bartomeu Rom Ramis.

Sols hi havia dos homes que tenien Rom de primer cognom. En el cens no hi constaven les dones. Com que Carles Rom Munté era el pare de Josep Rom Bondia, sols hi hauria una línia de descendència a Vilanova.

VILANOVA (1934):

Per primer cop les dones podien votar i sortien en el cens.

Magdalena Rom Calafell, 83 anys, A. Iglesia núm. 27, "sus labores"

Sabina Rom Bondia, 67 anys, Fuente núm. 10, "sus labores"

Rosa Rom Escoda, 36 anys, Auvina núm. 13, "sus labores"

Catalina Rom Escoda, 60 anys, Fuente núm. 11, "sus labores"

Matías Rom Ferré, 32 anys, Auvina núm. 12, fuster

Amb el segon cognom:

Josep Escoda Rom, 53 anys, A. Iglesia, pagès

Maria Escoda Rom, 50 anys, Canal, "sus labores"

Esteva Mariné Rom, 45 anys, Fuente, pagès

Josep Mariné Rom, 53 anys, Fuente, pagès

Maria Mariné Rom, 61 anys, Fuente 22, "sus labores"

Repassem qui eren:

Magdalena Rom Calafell. Era germana de Jaume Rom Calafell. A aquest l'havíem trobat a Mont-roig en el cens de 1894. Els seus pares eren Antoni Rom Fraga i Francesca Calafell Balsells. Els ascendents del seu pare són: Mateo Rom Anglada, Mateu Rom Pomés, Llorenç Rom Toda i Bartomeu Rom Ramis.

Sabina Rom Bondia era filla de Carles Rom Munté i Sabina Bondia Solé, dels Rom de Vilanova. Era germana del meu besavi Pere Rom Bondia, de la branca dels Rom fusters.

Rosa Rom Escoda era filla de Josep Rom Bondia i Maria Escoda Guasch. El pare era germà del meu besavi Pere Rom Bondia, de la branca dels Rom fusters.

Catalina Rom Escoda podria ser una germana de l'anterior; es repeteixen els cognoms. Però no encaixa. Catalina deuria néixer cap al 1874 i la Rosa era del 1897. A més el pare de l'última era del 1868. Així doncs, no he pogut esbrinar l'origen de Catalina Rom Escoda.

Matías Rom Ferré (1902). Els seus pares eren Benet Rom Castells i Maria Ferré Rom. Els dos descendien dels Rom. Els ascendents del pare són: Pau Rom Munté, Joan Rom Nolla, Josep Rom Bargalló, Josep Rom Toda i el moliner mallorquí Bartomeu Rom Ramis. Els de la mare: Maria Rom Munté, Joan Rom Nolla... Com podem veure, els seus pares eren cosins germans.

En el següent capítol trobarem que el pare de Matías Rom Ferré, Benet Rom Castells, nascut a Vilanova d'Escornalbou, s'establirà a Cambrils. També hi trobarem **el pare** d'aquest: Pau Rom Munté (un altre fuster!).

Josep i Maria Escoda Rom. Els seus pares eren Josep Escoda i Magdalena Rom Calafell. Els ascendents d'aquesta són: Antoni Rom Fraga, Mateu Rom Anglada, Mateu Rom Pomés, Llorenç Rom Toda i el moliner mallorquí Bartomeu Rom Ramis.

Esteve, Josep i Maria Mariné Rom. Els seus pares eren Josep Mariné i Concepció Rom Crusat. Els ascendents d'aquesta són: Benet Rom Tegell, Josep Rom Nolla, Josep Rom Bargalló, Josep Rom Toda i Bartomeu Rom Ramis.

De les cinc persones que tenien Rom de primer cognom, sols un era home (Matías Rom Ferré). La descendència del cognom depenia d'aquest.

VILANOVA (1955):

Rosa Rom Escoda, 57 anys, Calvo Sotelo núm. 13, "sus labores"

Amb el segon cognom:

Josep Mariné Rom, 68 anys, General Mola núm. 15, pagès

Al Josep Mariné Rom l'hem trobat en el cens de 1934.

Rosa Rom Escoda també era al cens de 1934. Ara detallarem la seva descendència. Es va casar amb Josep Nolla Abelló i van tenir la Filomena i el Carles Nolla Rom. Aquest es va casar amb Joana Aragonès Rom. Els pares d'aquesta eren Joan Aragonès Aragonès i Maria Rom Escoda. És a dir, el matrimoni Carles Nolla Rom i Joana Aragonès Rom eren cosins germans.

Joana Aragonès Rom, de 92 anys (el 2021), una de les meves informadores de Vilanova, és l'única persona del poble, origen conegut dels Rom, que encara conserva el cognom Rom. Com que és el seu segon cognom, s'acabarà perdent.

Resumint, a Vilanova d'Escornalbou, el 1894 hi havia 2 homes amb el primer cognom i 7 amb el segon (total: 9).

El 1955 eren: 1 dona de primer i 1 home de segon (total: 2).